

Gemeente Amsterdam

Leidraad burgerparticipatie

Deze leidraad gaat over hoe Amsterdammers betrokken kunnen worden bij het opstellen van beleid, en bij de uitvoering daarvan. Daarbij is het belangrijk om vroeg in het proces, bewust na te denken over hoe je Amsterdammers op een betekenisvolle manier

kunt betrekken. Het vroeg en bewust stilstaan bij de wijze waarop je burgers betrekt, helpt om betere resultaten te bereiken, maar ook om teleurstelling achteraf te voorkomen. Neem de vragen door met de project-, proces-, of programmamanager. Of met de

hele projectgroep. We spreken in deze leidraad van Amsterdammers. Daarmee bedoelen we alle deelnemers die bij een participatieproces kunnen worden betrokken: inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en overige belanghebbenden.

1. Formuleer het gezamenlijke doel van de participatie

Eigenaarschap Vergroten van eigen verantwoordelijkheid: wat kunnen en willen inwoners, maatschappelijke partners en mede overheden zelf?	alternatieve oplossingen, oproep doen tot innovaties.	Ontplooiing Burgerschapsontwikkeling of democratische vaardigheden van betrokkenen versterken.
Kwaliteit van aanpak en beleid Kennis en ervaringen (collectieve wijsheid) aanboren, doordenken scenario's of	Zeggenschap Macht en invloed van burgers vergroten.	Legitimiteit Acceptatie op genomen beslissingen vergroten of onbehagen verminderen.
	Belangen in beeld Achterhalen hoe de belangen rond de opgave liggen. Perspectieven en/of argumenten verzamelen.	

NB. Als de belangen van de bewoners onvoldoende in beeld zijn, organiseer een verkennende sessie

2. Procesfase

Bepaal per fase wat de participatie gaat zijn (kan per fase verschillen), en wees helder over welke fase de participatie gaat. Het doel kan per fase verschillen, alsmede de mate van invloed. Leg ook per fase vast wat de beleidskaders zijn en wat na het doorlopen van iedere fase vast komt te liggen.

agendavorming	beleidsvorming	uitvoering	evaluatie
voortraject		natraject	

3. Niveau van participatie

Kies het niveau van participatie. Bepaal vooraf de rol en verantwoordelijkheid van alle deelnemers (Amsterdammers en gemeente).

Meebepalen
Amsterdammers beslissen mee over het beleid of het project. Of nemen zelf initiatief. Amsterdammers en/of maatschappelijke partners maken deel uit van een gemeentelijk projectteam of de stuurgroep en hebben beslissingsmacht.

Samenwerken (cocreatie)
Amsterdammers werken mee aan het beleid of project. Amsterdammers staan dicht bij het gemeentelijk apparaat.

Meedenken (raadplegen en adviseren)
Amsterdammers geven de gemeente nuttige ideeën of suggesties.

Informereren
Amsterdammers hebben behoefte aan informatie. Of de gemeente wil Amsterdammers ergens over informeren. Amsterdammers hebben een meer passieve rol. Dit is de meest minimale vorm van participatie.

4. Voorwaarden

Commitment bestuurders
Het bestuur (dagelijks bestuur van stadsdeel tot en met college van B&W) verbindt zich uitdrukkelijk aan het participatieproces. Bij meebepalen committeert het bestuur zich op voorhand aan de uitkomsten van dat proces, mits deze uitkomst binnen de vooraf gestelde (beleids-)kaders blijft.

Juridische ruimte
Past de ambitie binnen de bestaande wet- en regelgeving?

Beleidsruimte
Staat het bestaande beleid deze participatieruimte toe? Zo niet, dan kan daar bestuurlijk van afgeweken worden. Is die bereidheid of beleidsruimte er niet, dan dient er een ander participatieniveau gekozen te worden.

Is er voldoende kennis, ervaring en/of betrokkenheid in de organisatie en bij de bewoners?

Is er voldoende tijd, geld, middelen en ambtelijke capaciteit?

Aan alle bovenstaande punten moet worden voldaan. Is dat niet het geval, dan dient het participatieniveau en mogelijk ook het doel aangepast te worden.

5. Participatieplan

Stel het participatie plan op. In het participatieplan wordt het doorlopen van de bovenstaande stappen weergegeven. In dit plan worden ook de instrumenten weergegeven waarmee de participatie wordt uitgevoerd. Voor elk gekozen niveau zijn verschillende instrumenten en methoden toepasbaar, zie daarvoor de bijgevoegde Richtlijn. Leg het participatie plan voor aan de deelnemers van de verkennende versie, indien die heeft plaatsgevonden.

Het participatieplan maakt deel uit van het project- / beleidsplan, en wordt gepubliceerd. In de participatieparagraaf wordt een samenvatting gegeven van het participatieplan.

6. Evaluatie

Stel na het uitvoeren van de participatie een evaluatie op. Zijn de geformuleerde doelstellingen bereikt? Koppel aan de deelnemers altijd terug wat met hun inbreng is gebeurd. Naarmate is gekozen voor meer betrokkenheid, is ook meer input van burgers bij de evaluatie logisch.

Betrek in alle stappen het gebiedsgericht werken
Maak bij bovenstaande stappen gebruik van de kennis en ervaring van de gebiedsteams. In elk stadsdeel zijn gebiedsteams en gebiedspools. Deze teams werken in de buurten en wijken van Amsterdam. Gebiedsmakelaars signaleren wat er in een wijk/ buurt gebeurt en agenderen dit binnen de gemeente. De gebiedsmakelaars zijn daarmee de ogen en oren op straat. Ze staan fysiek dicht bij de Amsterdammers.